

**VRIENDEN
LOTERIJ**

elke dag plezier

OPEN MONUMENTEN DAG

Fietsroute 5

rondje Roderwolde - Onlanden - Groningen - Roderwolde

Fietsroute 5

Rondje Roderwolde - Onlanden - Groningen - Roderwolde

Deze omschrijving start en eindigt bij molen Woldzigt aan de Hoofdstraat 58 in Roderwolde, maar de route kan natuurlijk overal gestart worden.

De route is iets meer dan 24 kilometer lang en kan in anderhalf uur gefietst worden, maar dat is natuurlijk exclusief fotostops, bezoek aan de monumenten en een lekkere wandeling in het Stadspark!

Veel plezier!

download hier
het gpx-bestand!

Start: molen Woldzigt

Hoofdstraat 58, 9315PC in Roderwolde

Vanaf hier kunt naar het **poldergemaal Peizer- en Eelder-maden**. Alléén tijdens Open Monumentendag kunt u dit ook per praam doen. Voor het vervoer van uw fiets wordt dan gratis gezorgd! Bekijk hiervoor het programma van Open Monumentendag van de gemeente Noordenveld of zoek op openmonumentendag.nl, in de witte zoekbalk onder 'Mijn ontdekkingstocht begint in' op Roderwolde. Daar vindt u alle praktische details voor dit mooie tochtje door de Onlanden.

Op de fiets: rij vanaf **molen Woldzigt** richting Groningen en sla RA op de hoek Hoofdstraat/Hooiweg. Volg nu het fietspad tot aan de brug over het Peizerdiep. Ga over deze brug en kom op de Langmadijk. Ga dan LA de Hamersweg op en rij door tot het gemaal aan de **Hamersweg 1**.

Dit dieselgemaal zorgde van oktober 1935 tot 1 oktober 2015 voor het op peil houden van het water in de polder Peizer- en Eeldermeden. Het bemalen gebied was ongeveer 1915 hectare groot. Het gebouw is opgetrokken in een sobere Amsterdamse Schoolstijl en is sinds kort een provinciaal monument. De bemalingsinstallatie bestaat uit een professionele, nog werkende, 4-cilinder Kelvin dieselmotor en een open verticale schroefpomp van het fabrikaat Stork. De maximale capaciteit is 200 m³ (200.000 liter) water per minuut! Door de aanleg van de waterberging De Onlanden wordt nog maar een klein gedeelte van het oorspronkelijk gebied bemalen door een kleiner elektrisch gemaal bij het transferium en daardoor is dit unieke dieselgemaal sinds oktober 2015 buiten gebruik.

Ga terug via de Hamersweg en sla LA de Langmadijk op. Steek de N372 over en ga RA op het fietspad. Ga dan LA, dit is de achteruitgang van het Stadspark.

Het **Stadspark** is een gemeentelijk monument en het grootste groengebied in de stad Groningen. Het is een belangrijke schakel in de Gemeentelijke Ecologische Structuur en een verbinding tussen de stad en het natuurgebied de Onlanden. Het Stadspark is op initiatief van de Groninger industrieel Jan Evert Scholten aangelegd. Dit gebeurde onder leiding van tuinarchitect Leonard Springer en stadsbouwmeester Mulock Houwer. De officiële opening was in 1926, dit jaar precies 100 jaar geleden. Al 100 jaar is het Stadspark de achtertuin van de stad Groningen. Een plek waar generaties Stadgers al een eeuw lang samenkomen. Het park is met 140 hectare het grootste park van de gemeente met veel ruimte voor rust, recreatie, sport en vele andere activiteiten. Naast een evenemententerrein, een kinderboerderij en speeltuin is er onder andere een camping, een heemtuin en een paviljoen. Verder zijn er voetbalvelden, een atletiekbaan, een skatebaan en een discgolf parcours.

Steek de Borchsingel over en vervolg je route. Ga LA Piccardtlaan op. Fiets onder de A7 door en vervolg je weg op de Campinglaan. Steek de Peizerweg over en ga RA (dit is ook Peizerweg). Ga LA het Hegepad op. Steek de Jaap van Zwedenlaan over en vervolg je route op het fietspad De Verbetering. Sla RA de Zuiderweg op en ga dan RA naar de Halmstraat 5 voor de voormalige **strokartonfabriek de Halm**.

De voormalige strokartonfabriek is open van 13.00 tot 17.00 uur. De Halm sloot in 2025, na meer dan een eeuw kartonproductie, haar deuren. Het terrein in Hoogkerk maakt nu de transitie van gesloten fabriek naar een toegankelijk gebied, met respect voor het industriële erfgoed. Op Open Monumentendag organiseert de Historische Vereniging van Hoogkerk in de oude personeelskantine een pop-up tentoonstelling over hun vereniging en de geschiedenis van de Halm en Hoogkerk.

Fiets terug naar de Zuiderweg en sla LA en vervolgens RA naar de Reddingsweg. Dan LA de Industriestraat en weer LA naar Willem-Alexanderstraat 5 waar u de **Molukse kerk** vindt (alleen op zondag geopend).

De eerste Molukkers die in Hoogkerk kwamen te wonen komen uit verschillende kampen. Zij hadden daar geen gebedshuis zoals nu. In 1961 mocht er uiteindelijk een kerk gebouwd worden. Het gebouw is onopvallend en ingetogen. Er is sprake van een nauwe maatschappelijke sociale en religieuze verbondenheid tussen de kerk en de wijk. De kerk heeft een hoge zeldzaamheidswaarde in cultuurhistorisch en functioneel opzicht. Er zijn slechts enkele Molukse kerken uit de eerste bouwphase in Nederland bewaard gebleven.

Fiets terug naar de Reddingsweg en sla RA de Irenestraat in. Bij de t-spitsing LA de Hendrik Lofverstraat in en LA Riekele Prinsstraat in. Volg deze tot Jan Bulthuisstraat. Volg het fietspad tot aan de Roderwoldedijk en sla RA. Blijf op de Roderwolderdijk en ga over de brug LA het Hoendiep op. Fiets door tot aan de afslag Houtzagerij de Poffert en fiets door naar de **Zuidwendinger molen** aan het Hoendiep 355, open van 10.00 tot 17.00 uur.

De Zuidwendinger Molen, meestal kortweg de Zuidwendinger genoemd, is een achtkante poldermolen ten noorden van het gehucht Viervelaten. De molen werd in 1819 gebouwd en bleef tot 1960 op windkracht in bedrijf. In dat jaar werd een elektromotor geplaatst die met de vijzel het water uit de polder Zuidwending maalt.

Als gemaal is de molen altijd in gebruik gebleven, alleen raakte de molen sterk in verval. In 1990 heeft de molen een zware restauratie ondergaan en sindsdien maalt de molen als gemaal op de motor en een vrijwillig molenaar bemaalt de polder regelmatig op windkracht.

De roeden met een lengte van 18 meter zijn voorzien van zelfzwichting. De molen was eigendom van de Molenstichting Westerkwartier, de huidige eigenaar is Stichting De Groninger Poldermolens.

Fiets terug naar het Hoendiep en ga LA de brug over (Hoofdstraat). Fiets door en sla LA bij de Rietlanden. Fiets door tot aan de Ericalaan en ga dan LA het fietspad op. Blijf het fietspad volgen (onder de A7 door), maak een lus en ga RA de Hooilanden in. Vervolg de route langs de A7 tot aan Matsloot en sla daar RA. Vervolg je route op Matsloot (dit wordt Hooiweg) langs het **kunstwerk Oerwold**.

Tienduizend jaar geleden kwam een einde aan de laatste ijstijd. Op de plek waar nu de Hooiweg ligt ontstond een groot bos, het zogenaamde 'oerwold' van Roderwolde. Het oerbos verdween door het warmer wordende klimaat. Tijdens graafwerkzaamheden in 2008 zijn de resten van het oerwold ontdekt. Deze resten noemen we stobben. Het bleken de oudste boomresten te zijn die ooit in Nederland zijn gevonden. Het hout is 9000 jaar oud!

Om de plek van het oerbos te markeren is een monument opgericht. Zeven zuilen, opgesteld in een waaiervorm, symboliseren de machtige bomen die hier ooit stonden.

Het monument is een initiatief van Dorpsbelangen Roderwolde en ontworpen door beeldend kunstenaar Evert van Fucht.

Fiets door tot het haventje van Roderwolde waar u alweer terug bent bij **olie- en kolenmolen Woldzigt**.

Volgens de gevelsteen werd molen Woldzigt in 1852 gesticht door Aukema en Datema.

De feitelijke bouw is gerealiseerd door molenmaker Albert Harms van der Heide uit Leek. De molen is gebouwd als oliemolen. Enkele jaren na de bouw werd op de zolder boven de stellingzolder (steenzolder) een koppel maalstenen geplaatst voor het malen van graan.

Op zaterdag wordt de hele dag olie geslagen. Op zondagmiddag zingt lokaal koor Voci Ostinata graag voor u. Bezoekers kunnen op eigen gelegenheid de molen en het Nederlands Graanmuseum bezichtigen. Bij mooi weer wordt in de tent op het voorterrein een doorlopende film gedraaid waarin de architectuur van onze molen wordt belicht. Gaat u de molen in dan kunt u genieten van het imposante binnenwerk en het prachtige uitzicht vanaf de stelling.

Graan malen, olieslaan en alles wat daarbij hoort kunnen nog volledig op windkracht worden uitgevoerd. Voor het graan malen zijn we volledig afhankelijk van de wind. Voor het (lijn)olieslaan kunnen we in geval er geen of onvoldoende wind is, terugvallen op de elektromotor die in 1941 tweedehands is aangeschaft. De motor zelf is ook al weer een industrieel monument. Geniet van het prachtige uitzicht op de stelling.